

УДК 478

A. W. Wawryniuk

GRANICA POLSKI I RUMUNII. ANALIZA WALKI Z PRZESTĘPSTWAMI SKARBOWO – CELNYMI ZA ROK 1935

Przestępczość graniczna, w tym przemyt towarów i ludzi, a także nielegalne przekraczanie granicy oraz szpiegostwo, to problematyka, która często poruszana jest w różnego rodzaju publicystyce. Z naukowego punktu widzenia mało jest opracowań z tej tematyki, a niewielka ich ilość, przeważnie w postaci artykułów lub referatów, jest niewystarczająca. Merytorycznej oceny przestępstw skarbowo – celnych w 1935 r. na odcinku granicy państwowej z Rumunią dokonano w oparciu o dokument opracowany przez Ministerstwo Skarbu, Komendę Straży Granicznej, zatytułowany «Walka z przestępstwami skarbowo celnymi za rok 1935». Odnośnie Korpusu Ochrony Pogranicza dane zaczerpnięto z dwu sygnatur KOP nr 4 i 5, znajdujących się w Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Kluczowe słowa: przemyt towarów, ludzi, nielegalne przekraczanie granicy, szpiegostwo, Straż Graniczna, Korpus Ochrony Pogranicza, Rzeczypospolita Polska, Królestwo Rumunii, konwencja.

Aktualność badań. Mało znane lub nieznanne fakty historyczne zawsze są inspiracją do badań naukowych. Nigdy też nowe opracowania nie tracą na aktualności, pod jednym jednak warunkiem, że są dobrze udokumentowane. W naszej ocenie artykuł spełnia podstawowe założenia.

Analiza ostatnich publikacji. Opracowania zwarte na ten temat nie występują. Jednym z nielicznych jest artykuł Piotra Kozłowskiego «Charakterystyka południowego odcinka granicy państwowej pod względem zagrożenia przestępczością graniczną w świetle materiałów informacyjnych Straży Granicznej», który został opublikowany w biuletynie. «Z historii ochrony granic».

Przedmiot i cel zadania naukowego. Przedmiotem zadania naukowego było ukazanie, z naukowego punktu widzenia, problematyki ochrony odcinka granicznego II Rzeczypospolitej z Królestwem Rumunii. Zachowane akta w postaci dokumentacji opracowanej przez Ministerstwo Skarbu, Komendę Straży Granicznej dały możliwość ukazania problematyki w zakresie ochrony granic RP.

Wykład tekstu. Przebieg granicy państwowej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii reguluje końcowy protokół delimitacyjny z dnia 17 maja 1935 r. [18].

W Konwencji z 17 maja 1935 r. zapisano sposób oznakowania granicy. Stosowny akapit tego dokumentu brzmi: «Granica między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii oznaczona w terenie słupami żelaznymi i kopcami oraz tabliczkami żelaznymi, przytwierdzonymi na mostach przerzucanych nad wodami,

stanowiącymi granicę» [14]. W dalszej części Konwencji (art. II) opisano wygląd słupa granicznego, który «oprócz godła lub początkowej litery nazwy Państwa (...) zaopatrzone jest w numer porządkowy i cyframi »1927«, oznaczającymi rok rozpoczęcia zasłupienia granicy» [15]. Łącznie na omawianej granicy postawiono 570 słupów głównych i 2140 słupów pośrednich [21].

Istotnych informacji co do granicy państwowej dostarcza artykuł II pkt 1, 2 i 3, w których opisany jest jej podział na trzy sekcje. Sekcja I obejmowała odcinek graniczny od punktu Stoh do punktu połączenia się rzek Czeremoszu Czarnego (Ceremosul Negru) i Czeremoszu Białego (Ceremosul Alb). Sekcja II – to część granicy, która była zawarta pomiędzy końcem I sekcji, a punktem wspólnym granic astralnych wsi polskich Horodnica, Rzezawa i Pieczarna, gminy rumuńskiej Babin oraz linii środkowej Dniestru (Nistrul). Sekcja III obejmowała część granicy zawartej między końcem II sekcji a ujściem Zbrucza do Dniestru (Nistrul) [16]. Numery sekcji umieszczone były także, oprócz wymienionych już cech, na znakach (słupach) granicznych.

Konwencja podaje także długości granicy Państwowej.

Tabela 1

**Długość granicy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Rumunią
z podziałem na sekcje**

L.P.	Numer sekcji	Długość granicy państwowej w danej sekcji
1	I	115,168 km
2	II	119,065 km
3	III	112,370 km
x	Razem długość granicy państwowej	346,603 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, podpisana w Bukareszcie 17 maja 1935 r., Dz.U. 1937, nr 2, poz. 19.

Z Konwencji międzynarodowej wynika, że długość granicy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Królestwa Rumunii wynosiła 346,603 km. W 1941 r. Ministerstwo Informacji i Dokumentacji w Londynie podało, że jej długość aż do sierpnia 1939 r. wynosiła (w zaokrągleniu przyp. aut.) 347 km. i stanowiła 6,3 % ogólnej długości granic II RP [20,2].

Na wyżej wymienionym odcinku granicznym RP funkcjonowało 10 przejść, w tym 7 Urzędów Celnych: Kozaczówka – Prigorodec, Zaleszczyki – Cristatec, Jesieniów Polny (otwarcie zawieszony) – Babin, Śniatyń-Załucze (droga żelazna) – Grigore Gica Voda, Kałuczyn (otwarcie zamierzone) – Oraseni, Załucze (ekspozytura

urzędu celnego w Śniatynie-Załuczu) – Vașcauti. Ponadto, poza urzędami celnymi istniały trzy prowizoryczne, stałe punkty przejściowe: Uście Biskupie – Samiseni, Gródek - Vasilau et Culenti, Jabłonica – Jablonita [17].

Poniżej prezentujemy jedno z przejść na polsko – rumuńskiej granicy. Nie udało się ustalić daty wykonania fotografii oraz konkretnej miejscowości, gdzie zostało ono wykonane.

Źródło: Źródło: Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Rumunii, *Relacje dwustronne w fotografii - lata 1918-39*. Zdjęcie opublikowane za zgodą Ambasady R.P. Rozmowa z konsulem Piotrem Wysockim odbyła 24 XII 2012 r. [13].

Merytorycznej oceny dokonanych przestępstw skarbowo – celnych w 1935 r. na odcinku granicy państwowej z Rumunią dokonano w oparciu o dokument opracowany przez Ministerstwo Skarbu, Komendę Straży Granicznej, zatytułowany «Walka z przestępstwami skarbowo celnymi za rok 1935». Sprawozdanie z gryfem «tajne!» komendant Straży Granicznej (SG) płk Gorzechowski przesyłał bądź przedstawiał w 145 egzemplarzach, które adresowano m.in. do: inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, Ministra Skarbu (egzemplarz nr 1); Kajetana Morawskiego, (egz. nr 2), Ferdynanda Świtalskiego, (egz. nr 3), Tadeusza Grodyńskiego, (egz. nr 4) – wszyscy podsekretarze stanu w Ministerstwie Skarbu. Egzemplarze od nr 5 do 45 adresowano do komend i jednostek Straży Granicznej. Pozostałe sprawozdania otrzymywali między innymi: szef oddziału II Sztabu Głównego, dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza, dowódcy Okręgów Korpusu Nr I, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, dowódca

floty, szefowie Ekspozytur Oddziału II Sztabu Głównego w Wilnie, Bydgoszczy, Katowicach i Lwowie, Minister Spraw Wewnętrznych, Komendant Główny Policji Państwowej, wojewodowie: warszawski, białostocki, pomorski, poznański, łódzki, kielecki, śląski, lwowski i stanisławowski, Minister Spraw Zagranicznych, Minister Przemysłu i Handlu, dyrektorzy Ceł w Warszawie, Poznaniu, Mysłowicach, Lwowie, dyrektorzy Izb Skarbowych, Prokuratorzy Sądów Apelacyjnego we Lwowie i Okręgowych w Kołomyi, Lwowie, Przemyślu, Samborze, Stanisławowie i Stryju [12].

Część I analizowanego dokumentu dotyczyła zadań i organizacji Straży Granicznej, w której powołując się na Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. [25,42] określony został zakres działania tej formacji, do których w szczególności zaliczono:

- 1) niedopuszczanie do nielegalnego przekraczania granicy i przemytnictwa towarów oraz do nielegalnego ruchu towarowego i osobowego na wodach granicznych;
- 2) śledzenie i ujawnianie przemytnictwa oraz innych przekroczeń obowiązujących postanowień skarbowo-celnych i postanowień o granicach Państwa;
- 3) strzeżenie nienaruszalności znaków i urządzeń granicznych;
- 4) współdziałanie z właściwymi organami przy wykonywaniu zarządzeń mających na celu bezpieczeństwo publiczne i zapobieganie szkodom, zagrażającym interesom Państwa;
- 5) współdziałanie z organami wojska w zakresie obrony Państwa [26].

Straż Graniczna przy ściganiu przestępstw skarbowo-celnych korzystała z uprawnień przewidzianych w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa [27], dające SG uprawnienia przysługujące Policji Państwowej. Ponadto posiadała prawo do używania broni [24].

W skład organizacyjny Straży Granicznej wchodziło: 6 Inspektoratów Okręgowych, w tym z numerem 6 [5] – Wschodnio-Małopolski Inspektorat Okręgowy z siedzibą we Lwowie, który zabezpieczał odcinek graniczny z Czechosłowacją i Rumunią, a długość chronionego odcinka wynosiła 649,316 km. Na powyższych granicach funkcjonowały 3 Inspektoraty Graniczne, 12 Komisariatów Granicznych oraz 80 Placówek Granicznych, w których służyło 650 oficerów i szeregowych, co dawało średnią 1 żołnierz na 1 kilometr granicy. Według danych pochodzących z omawianego opracowania, SG strzegła 240 kilometrowy odcinek granicy z Rumunią, w skład której wchodziła, jak to określono, 209 kilometrowa granica naturalna, 29 kilometrowa granica zalesiona i 2 kilometrowa granica zabudowana [3]. Na powyższych odcinkach znajdowały się 3 drogi celne, 4 punkty przejściowe i 4 drogi gospodarcze. W ciągu doby granicę średnio przekraczały 4 osoby [2]. W 1934 r. funkcjonariusze Straży Granicznej zatrzymali 234 przypadki przemytu, co stanowiło 1,4% wszystkich tego typu zdarzeń na granicy strzeżonej przez SG. W rok później nastąpił gwałtowny wzrost przestępczości, a ilość przemytu wynosiła aż 1199 przypadków – 8,8 % ogółu [4] (wzrost o 412 %). Przedmiotem

przemytu były: pieprz, zapalniczki i kamienie do zapalniczek. Natomiast znacznie zmniejszył się przemysł sacharyny, co miało związek z obniżeniem cen cukru w kraju. Ponadto przemycano: tytoń, papierosy, spirytus czysty, wódkę, wino, artykuły spożywcze i owoce, wyroby jedwabne i futrzarskie, w niewielkich ilościach wyroby ze skóry, artykuły tekstylne i odzieżowe, maszyny, aparaty oraz ich części. Pozostałe towary stanowiły znikomą wielkość przemytu [1]. Ciekawe zestawienie znajdujące się w analizowanym dokumencie dotyczy pory dnia, w którym dokonywano przestępstw granicznych. Otóż w dzień odnotowano 755, a w nocy jedynie 444 przypadki. Wydaje się, że tego typu różnice wynikają z górzystego charakteru granicy, co z kolei powodowało trudności w jej pokonywaniu w porze nocnej.

Dr Piotr Kozłowski w artykule poświęconym tej tematyce napisał między innymi: «Przemysł towarów z Rumunii do Polski ze względu na występujące różnice cenowe oraz jakość wyrobów pochodzenia rumuńskiego był nieopłacalny. W strefie nadgranicznej po stronie polskiej występowało okresowe zapotrzebowanie na wyroby monopolowe pochodzenia rumuńskiego tj. spirytus, wódkę, wina oraz tytoń. Ponadto dużym zainteresowaniem w okresie międzywojennym cieszyły się łuskane orzechy włoskie orazowoce południowe. Przemysł organizowany był przez miejscowych Żydów, którzy zatrudniali jako tragarzy, bezrobotnych i małorolnych chłopów, mieszkańców okolicznych wiosek po obu stronach granicy. Specyficzną kategorią przemycanego towaru z Rumunii była bielizna tzw. «barańczuki», na które było duże zapotrzebowanie, zwłaszcza wśród turystów przebywających w sezonie letnim w rejonie nadgranicznym. Na podstawie raportów oraz protokołów karno – skarbowych sporządzonych przez organa SG można stwierdzić, że przemysł ten był bardzo drobny i jednostkowy» [22, 176–177].

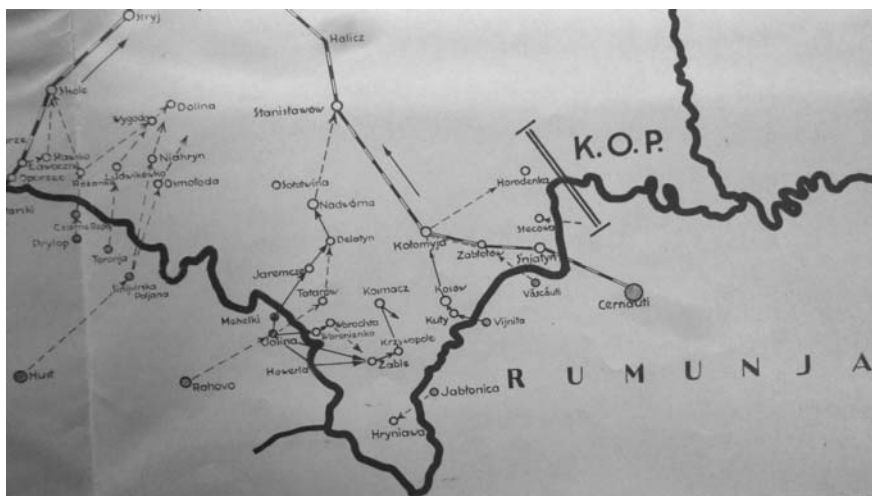
Tabela 1

Wartość ujętego przemytu w latach 1934–1935

Granica	Wartość ujętego przemytu w złotych				% w stosunku do 1934 r.
	1934		1935		
	Ilość przypadków	% wszystkich przypadków	Ilość przypadków	% wszystkich przypadków	
Polsko - rumuńska	61.440	2,5 %	61.628	3,4%	0,3%
Polsko - czeskosłowacka	356.380	14,2%	437.529	23,4 %	22,8 %
Granice strzeżone przez SG łącznie	2.508.272	100	1.875.191	100	-25,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 10 v.

Dane tabelaryczne informują, że w 1935 roku na granicy strzeżonej przez SG nastąpił znaczny, bo ponad 25 % spadek przestępstw związanych z przemytem. Wyjątkiem jest tu granica z Czechosłowacją i Rumunią. O ile przemyt z Rumunią, licząc cenę towaru, utrzymywał się na tym samym poziomie, co w 1934 r., o tyle z Czechosłowacją wzrósł prawie o 23 %.

Źródło: AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 34. Granica polsko – rumuńska ochraniająca przez Straż Graniczną i Korpus Ochrony Pogranicza. Przemysł na terenie działania Straży Granicznej.

12 września 1924 r. Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało rozkaz w sprawie utworzenia Korpusu Ochrony Pogranicza. 17 września Sztab Generalny WP opracował instrukcję dotyczącą tej formacji [23]. Od 1927 r. krótki odcinek granicy państwowej z Rumunią na Dniestrze, Węgrami oraz Słowacją aż do Wisłoki ochraniał Korpus Ochrony Pogranicza [19]. Łączna długość zabezpieczonego odcinka wynosiła 107 km., a ochraniała go Brygada KOP «Podole» mająca swoją siedzibę w Czortkowie. Podlegały jej odcinki graniczne znajdowały się w dwóch powiatach: Barszczów, woj. tarnopolskie i Zaleszczyki (do gminy Uście Biskupie), również woj. tarnopolskie [11].

Dokonując analizy dostępnych dokumentów dotyczących ruchu nielegalnego przez granicę z Rumunią, chronioną przez KOP [6], w dziale III – «Ruch nielegalny przez granice RP z ZSRR, Litwą, Niemcami, Łotwą i Rumunią w roku 1935», w punkcie 4 zapisano: «W okresie sprawozdawczym ruchu nielegalnego przez granicę z Rumunią na odcinku ochrony KOP nie stwierdzono» [7]. Dokumentacja podaje również inną istotną informację, że w okresie sprawozdawczym żaden z obywateli

Rumunii nie został oskarżony i skazany za szpiegostwo[8]. Podobna sytuacja znalazła swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniu za 1937 r. [9]. Jedyny problem, który został odnotowany w analizowanym dokumencie, to stan zbiegostwa z terenów poszczególnych województw. W 1935 r. z woj. tarnopolskiego poza granice RP zbiegło 29 osób, w 1936 – 17, a w 1937 – 5 obywateli Polski [10].

Wnioski i perspektywy następných badań. Analiza dostępnych dokumentów archiwalnych pozwala na wyciągnięcie wniosku, że odcinek graniczny Rzeczypospolitej Polski i Królestwa Rumunii był najbardziej bezpieczny. Na taki stan rzeczy miały zapewne warunki terenowe, w których wyznaczona została granica międzypaństwowa. Szczególnie niebezpieczne były góry oraz duża rzeka Dniestr. Nie bez znaczenia miał również fakt, że teren ten był dość dobrze obsadzony kadrowo przez Straż Graniczną oraz Korpus Ochrony Pogranicza. Z uwagi na zainteresowania naukowe autora, tematyka przestępczości granicznej będzie kontynuowana w kolejnych artykułach.

LITERATURA

1. Archiwum Akt Nowych (AAN), Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 12.
2. AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 8 v.
3. AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 8.
4. AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 9 v.
5. AAN, Komenda Straży Granicznej, Rozkaz organizacyjny nr 4, sygn. 4, k – 2.
6. AAN, Korpus Ochrony Pogranicza, sygn. 4, Raport kontrwywiadowczy, statystyka spraw szpiegowskich za rok 1935, Warszawa 1936, k – 1.
7. AAN, Korpus Ochrony Pogranicza, sygn. 4, Raport kontrwywiadowczy, statystyka spraw szpiegowskich za rok 1935, Warszawa 1936, k – 89 v.
8. AAN, Korpus Ochrony Pogranicza, sygn. 4, Raport kontrwywiadowczy, statystyka spraw szpiegowskich za rok 1935, Warszawa 1936, zał. Nr 8, bp.
9. AAN, Korpus Ochrony Pogranicza, sygn. 5, Raport kontrwywiadowczy, statystyka spraw szpiegowskich za rok 1935, Warszawa 1936, tablica 8, bp.
10. AAN, Korpus Ochrony Pogranicza, sygn. 5, Raport kontrwywiadowczy, statystyka spraw szpiegowskich za rok 1935, Warszawa 1936, k – 110 v.
11. AAN, Wykaz jednostek KOP, sygn. 1325, k – 7.
12. AAN, Komenda Główna Straży Granicznej, sygn. 35, k – 1, 1v, 2.
13. Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Rumunii http://www.bukareszt.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/historia_i_dyplomacja/bukareszt_ro_a_320 data pobrania (22 XII 2012).
14. Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, podpisana w Bukareszcie 17 maja 1935 r., Dz.U. 1937, nr 2, poz. 19.
15. Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, podpisana w Bukareszcie 17 maja 1935 r., Dz.U. 1937, nr 2, poz. 19, s. 29.

16. Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, podpisana w Bukareszcie 17 maja 1935 r., Dz.U. 1937, nr 2, poz. 19, art. II, pkt. 1, 2, 3.
17. Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ułatwień w małym ruchu granicznym polsko-rumuńskim, podpisana w Warszawie dnia 7 grudnia 1929 r. (ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1931 r.), M.P. 1932 nr 122 poz. 154.
18. Końcowy protokół delimitacyjny między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, podpisany w Bukareszcie dnia 17 maja 1935 r. Dziennik Urzędowy (Dz.U.) 1937, nr 3, poz. 27.
19. Korpus Ochrony Pogranicza [w:] http://www.cos.strazgraniczna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=95&Itemid=104 data pobrania (22 XII 2012).
20. Mały rocznik statystyczny Polski wrzesień 1939 – czerwiec 1941, Londyn 1941, s. 2.
21. Okres międzywojenny cz. 3 [w:] <http://geoforum.pl/?menu=47155,47282,47283&part=2&link=wojsko-straz-graniczna-okres-miedzywojenny> data pobrania (17 XII 2012).
22. P. Kozłowski, Charakterystyka południowego odcinka granicy państwowej pod względem zagrożenia przestępczością graniczną w świetle materiałów służby informacyjnej Straży Granicznej [w:] «Biuletyn Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej» 1/2006, Koszalin 2006, s. 176, 177.
23. Polskie formacje graniczne SG w Liczbach. Korpus Ochrony Pogranicza 1924 – 1939 [w:] http://www.strazgraniczna.pl/wps/portal/tresc?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/pl/serwis-sg/polskie_formacje_graniczne/historia/korpus-ochronny-pogranicza-1924-1939 data pobrania (22 XII 2012).
24. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. o użyciu broni przez organa służby bezpieczeństwa publicznego i ochrony granic, Dz.U. 1928, nr 27, poz. 243.
25. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej, Dziennik Urzędowy (Dz.U.) 1928, nr 37, poz. 349, s. 42.
26. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej, Dziennik Urzędowy (Dz.U.) 1928, nr 37, poz. 349, art. 4, pkt. 1-6.
27. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa, Dz. U. 1927, nr 117, poz. 996.

ПОЛЬСЬКО-РУМУНСЬКИЙ КОРДОН. АНАЛІЗ БОРОТЬБИ З КАЗНАЧЕЙСЬКО-МИТНИМИ ЗЛОЧИНАМИ В 1935 р.

Вавринюк А. В.

Прикордонна злочинність, а саме контрабанда товарів і людей, а також незаконний перетин кордону і шпигунство – тема, яка часто піднімається в різного роду публікаціях. З наукової точки зору є мало досліджень на цю тему, а незначна їх кількість, переважно у вигляді статей та документів, є недостатньою. Істотну оцінку казначейсько-митних злочинів у 1935 р. на відрізку державного кордону з Румунією здійснено на основі документа, розробленого Міністерством фінансів, Штабом прикордонної служби, під назвою «Боротьба з казначейсько-митними злочинами в 1935 році». Стосовно корпусу Охорони прикордонної зони

дані взято з двох документів КОП під номерами 4 і 5, що знаходяться в архіві Актів Нових у Варшаві.

Ключові слова: контрабанда товарів, люди, незаконний перетин кордону, шпигунство, Прикордонна служба, Корпус охорони прикордонної зони, Річ Посполита, Королівство Румунії, конвенція.

ПОЛЬСКО-РУМЫНСКАЯ ГРАНИЦА. АНАЛИЗ БОРЬБЫ С КАЗНАЧЕЙСКО-ТАМОЖЕННЫМИ ПРЕСТУПЛЕНИЯМИ В 1935 г.

Ваврынюк А. В.

Пограничная преступность, а именно контрабанда товаров и людей, а также незаконное пересечение границы и шпионаж – тема, которая часто поднимается в различного рода публикациях. С научной точки зрения есть мало исследований на эту тему, а незначительное их количество, преимущественно в виде статей и документов, – недостаточное. Существенная оценка казначейско-таможенных преступлений в 1935 г. на отрезке государственной границы с Румынией сделана на основе документа, разработанного Министерством финансов, Штабом пограничной службы, под названием «Борьба с казначейско-таможенными преступлениями в 1935 году». Относительно корпуса Охраны пограничной зоны данные взяты из двух документов КОП под номерами 4 и 5, которые находятся в архиве Актів Нових в Варшаве.

Ключевые слова: контрабанда товаров, люди, незаконное пересечение границы, шпионаж, Пограничная служба, Корпус охраны пограничной зоны, Речь Посполитая, Королевство Румынии, конвенция.

POLISH AND ROMANIAN BORDER. ANALYSIS OF THE FIGHT AGAINST TREASURY AND CUSTOM CRIMES FOR 1935

Wawryniuk A. W.

Border crime, including the smuggling of goods and people, as well as illegal border crossing and espionage presents a subject that is often raised in all kinds of journalism. From a scientific point of view, there are few studies on this subject, which is insufficient since most of them are in the form of articles or papers.

The assessment of treasury and customs crimes for 1935 along the border with Romania was based on a document prepared by the Ministry of the Treasury, the Border Guard Headquarters entitled «Fighting customs and treasury crime for 1935». Regarding Border Protection Corps data taken from the two signatures of KOP 4 and 5 that are collected in the Archives of Modern Records in Warsaw.

Key words: the smuggling of goods, people, illegal border crossing, espionage, Border Guard, the Border Protection Corps, the Republic of Poland, the Kingdom of Romania, the Convention.

